

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (šesto vijeće)

8. svibnja 2024.*

„Jezično uređenje – Obavijest o otvorenom natječaju za zapošljavanje administratora i stručnjaka u području obrambene industrije i svemira – Ograničenje izbora jezika 2 samo na engleski – Uredba br. 1 – Članak 1.d stavak 1., članak 27. i članak 28. točka (f) Pravilnika o osoblju – Diskriminacija na temelju jezika – Interes službe – Proporcionalnost”

U predmetu T-555/22,

Francuska Republika, koju zastupaju T. Stéhelin, B. Fodda i S. Royon, u svojstvu agenata,

tužitelj,

koju podupiru:

Kraljevina Belgija, koju zastupaju C. Pochet, M. Van Regemorter i S. Baeyens, u svojstvu agenata,

i

Helenska Republika, koju zastupa V. Baroutas, u svojstvu agenta,

i

Talijanska Republika, koju zastupaju G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju P. Gentilija, *avvocato dello Stato*,

intervenijenti,

protiv

Europske komisije, koju zastupaju G. Niddam, L. Vernier i I. Melo Sampaio, u svojstvu agenata,

tuženika,

OPĆI SUD (šesto vijeće),

u sastavu: M. J. Costeira, predsjednica, M. Kancheva (izvjestiteljica) i E. Tichy-Fisslberger, suci,

tajnik: H. Eriksson, administratorica,

* Jezik postupka: francuski

uzimajući u obzir pisani dio postupka,
nakon rasprave održane 23. studenoga 2023.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Tužbom koja se temelji na članku 263. UFEU-a tužitelj, Francuska Republika, zahtijeva poništenje obavijesti o otvorenom natječaju EPSO/AD/400/22 naslovljenom „Administratori (AD 7) i stručnjaci (AD 9) u području obrambene industrije i svemira” (SL 2022., C 233 A, str. 1., u daljnjem tekstu: pobijana obavijest o natječaju).

Okolnosti spora

- 2 Europska komisija osnovala je 1. siječnja 2020. novu Glavnu upravu za obrambenu industriju i svemir namijenjenu provedbi Komisijinih politika u području obrambene industrije koja je do tada bila u nadležnosti Glavne uprave za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo i MSP-ove.
- 3 Europski ured za odabir osoblja (EPSO) je 16. lipnja 2022. u *Službenom listu Europske unije* objavio pobijanu obavijest o natječaju.
- 4 U skladu s „Općim odredbama” pobijane obavijesti o natječaju, „[EPSO] organizira otvoreni natječaj koji se temelji na kvalifikacijama i testovima kako bi se sastavio popis uspješnih kandidata s kojeg uglavnom Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir [...], Europske komisije može zapošljavati nove javne službenike (funkcijske skupine AD 7 i AD 9) [u području obrambene industrije i svemira]”.
- 5 U točki 4.1. (naslovljenoj „Pregled postupka natječaja”) pobijane obavijesti o natječaju predviđa se da će se natječaj organizirati u pet faza, to jest da će sadržavati faze „prijava”, „provjera ispunjavanja uvjeta za sudjelovanje”, „probir talenata”, „centar za procjenu” te „provjera popratnih dokumenata i sastavljanje popisa uspješnih kandidata”.
- 6 Sukladno točki 3.2. (naslovljenoj „Posebni uvjeti – jezici”) pobijane obavijesti o natječaju “[d]a bi se mogao prijaviti, kandidat mora znati najmanje dva od 24 službena jezika EU-a, kako je navedeno u odjeljku 4.2.1.”.
- 7 U skladu s točkom 4.2.1. (naslovljenom „Znanje jezika”) pobijane obavijesti o natječaju:

„Kandidati u ovom natječaju moraju imati barem temeljito znanje (najmanje razina C1) jednog od 24 službena jezika EU-a i zadovoljavajuće znanje (najmanje razina B2) nekog drugog službenog jezika EU-a. Jedan od tih jezika mora biti engleski.

[...]

Pri utvrđivanju zahtjeva iz ovog natječaja koji se odnose na znanje jezika, tj. činjenicu da određeni testovi moraju biti na engleskom jeziku, uzeta je u obzir specifičnost zadaća osoblja u [Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir]. Isti se zahtjevi primjenjuju na oba područja/razrede obuhvaćene ovom obavijesti o natječaju.

Osoblje [Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir] uglavnom se služi engleskim u analitičkom radu, za internu komunikaciju i sastanke, komunikaciju s vanjskim dionicima, izradu izvješća, brifinga, govora i propisa, pripremu publikacija, izvršavanje dužnosti navedenih u Prilogu I. te za sudjelovanje u tečajevima stručnog osposobljavanja. Engleski se upotrebljava i u savjetovanju među službama, međuinstitucijskoj komunikaciji i revizijskim postupcima. Dobro poznavanje engleskog jezika stoga je ključno kako bi kandidati nakon zaposlenja bili spremni odmah početi raditi.

Znanje drugih jezika smatra se prednošću jer se drugi jezici upotrebljavaju u određenim situacijama, primjerice u radu povezanom s pojedinom zemljom. Međutim, uspješni kandidati moraju imati barem zadovoljavajuće znanje engleskog jezika (razina B2) kako bi mogli izvršavati dužnosti navedene u Prilogu I.

Stoga engleski mora biti među jezicima kojima kandidati vladaju. Time se određuju i jezici koji se upotrebljavaju u obrascu za prijavu i u testovima (vidjeti odjeljak 4.2.2.).”

- 8 U Prilogu I. pobijanoj obavijesti o natječaju navedeni su primjeri uobičajenih dužnosti koje će kandidati koji budu uspješni u ovom natječaju možda morati izvršavati, ovisno o području (obrambena industrija ili svemir) i dužnosti koju obavljaju (administrator ili stručnjak).
- 9 U točki 4.2.2. (naslovljenoj „Jezici za prijavu i testiranje”) pobijane obavijesti o natječaju predviđa se da se prijave moraju podnijeti na bilo kojem od 24 službena jezika Europske unije, osim za rubriku „Probir talenata”, koju treba popuniti na engleskom jeziku. Kad je riječ o testiranju u centru za procjenu, testovi zaključivanja moraju se provesti na službenom jeziku Unije koji nije engleski jezik. Intervju za provjeru situacijske kompetencije, usmena prezentacija, intervju iz relevantnog područja i pismeni test iz relevantnog područja moraju se položiti na engleskom jeziku.
- 10 Osim toga, u toj je točki pojašnjeno da „[k]andidati moraju ispuniti rubriku „Probir talenata” (Talent Screener)” u svojem obrascu za prijavu na engleskom jer povjerenstvo za odabir komparativno ocjenjuje njihove odgovore” i da „[p]ovjerenstvo može rubriku „Probir talenata” (Talent Screener) iz obrasca za prijavu upotrijebiti i kao referentni dokument tijekom intervjua iz relevantnog područja”.
- 11 U skladu s točkom 4.3.3. (naslovljenom „Probir talenata”) pobijane obavijesti o natječaju:
„Povjerenstvo za odabir provest će odabir na temelju kvalifikacija samo onih kandidata koji ispunjavaju te uvjete. Povjerenstvo za odabir usporedit će kvalitete tih kandidata prema informacijama iz obrasca za prijavu. Za više informacija vidjeti Prilog IV. ovoj obavijesti. Na temelju te procjene povjerenstvo za odabir za svako područje i svaki razred sastavlja popis kandidata prema ukupno dodijeljenim bodovima. Kandidati s najvećim brojem bodova bit će pozvani u centar za procjenu.”.
- 12 U Prilogu IV. pobijanoj obavijesti o natječaju поближе se određuju kriteriji odabira po području, kao i postupak odabira, u okviru „Probira talenata”.

Zahtjevi stranaka

- 13 Francuska Republika, koju podupiru Kraljevina Belgija, Helenska Republika i Talijanska Republika, od Općeg suda zahtijeva da:
- poništi pobijanu obavijest o natječaju,
  - naloži Komisiji snošenje troškova.
- 14 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:
- odbije tužbu;
  - naloži Francuskoj Republici snošenje troškova.

O pravu

- 15 U prilog svojoj tužbi Francuska Republika ističe pet tužbenih razloga. Prvi tužbeni razlog temelji se na povredi članka 1.d Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju), u vezi s člancima 21. i 22. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Drugi tužbeni razlog temelji se na povredi članka 27. prvog stavka Pravilnika o osoblju. Treći tužbeni razlog temelji se na zlouporabi postupka predviđenog člankom 342. UFEU-a, kao i postupka predviđenog člankom 6. Uredbe Vijeća br. 1 od 15. travnja 1958. o utvrđivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici (SL 1958., 17, str. 385.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 3., str. 3.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EU) br. 517/2013 od 13. svibnja 2013. o prilagodbi određenih uređaba i odluka u područjima slobodnog kretanja robe, slobode kretanja osoba, prava poduzeća, politike tržišnog natjecanja, poljoprivrede, sigurnosti hrane, veterinarstva i fitosanitarne politike, prometne politike, energetike, poreza, statistike, transeuropskih mreža, pravosuđa i temeljnih prava, pravde, slobode i sigurnosti, okoliša, carinske unije, vanjskih odnosa, vanjske, sigurnosne i obrambene politike i institucija zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL 2013., L 158, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 10., str. 31.). Četvrti tužbeni razlog temelji se na povredi članka 3. stavka 3. četvrtog podstavka UEU-a i članka 22. Povelje o temeljnim pravima. Peti tužbeni razlog temelji se na povredi obveze obrazlaganja pravnih akata Unije predviđene člankom 296. drugim stavkom UFEU-a.
- 16 U prilog svojem prvom tužbenom razlogu Francuska Republika ističe da, s obzirom na upotrebu i korisnost drugih službenih jezika Unije koji nisu engleski jezik u okviru rada Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir, osobito francuskog jezika, razlog koji se temelji na potrebi da koje budući zaposlenici budu sposobni odmah početi raditi ne može opravdati ograničenje izbora jezika 2 natječaja na engleski jezik (u daljnjem tekstu: sporno ograničenje izbora jezika) jer takvo ograničenje ne odgovara stvarnim potrebama službe. Ona osporava relevantnost dokumenata koje je Komisija podnijela kako bi dokazala prevladavajuće korištenje engleskog jezika u radu osoblja Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir. Francuska Republika također ističe da Komisija ne dokazuje vezu između upotrebe engleskog jezika u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir i dužnosti opisanih u pobijanoj obavijesti o natječaju. Francuska Republika također ističe da se sporno ograničenje ne temelji na jasnim, objektivnim i predvidljivim

kriterijima. Osim toga, tvrdi da, sve i da se sporna diskriminacija može opravdati upotrebom engleskog jezika u glavnoj upravi o kojoj je riječ, Komisija nije dokazala proporcionalnost te diskriminacije.

- 17 Kraljevina Belgija, Helenska Republika i Talijanska Republika priklanjaju se argumentima Francuske Republike. Kraljevina Belgija i Talijanska Republika dodaju da Komisija interes službe ne može poistovjetiti s isključivom potrebom da budući dužnosnici budu sposobni odmah početi raditi u svrhu unutarnje i vanjske komunikacije. Tako Kraljevina Belgija naglašava da, iako je Opći sud u presudama od 2. lipnja 2021., Italija/Komisija (T-718/17, neobjavljena, EU:T:2021:316, t. 63. i 64.) i od 8. rujna 2021., Španjolska/Komisija (T-554/19, neobjavljena, EU:T:2021:554, t. 65.), priznao da cilj sposobnosti za rad bez odgode može biti legitiman cilj, Sud nije smatrao u presudi od 16. veljače 2023., Komisija/Italija i Španjolska (C-635/20 P, EU:C:2023:98, t. 96.), da takav cilj Komisiju oslobađa obveze da objektivno utvrdi postojanje interesa službe za sporno ograničenje izbora jezika natječaja. Usto, Kraljevina Belgija ističe da je sam Opći sud u presudi od 2. lipnja 2021., Italija/Komisija (T-718/17, neobjavljena, EU:T:2021:316, t. 70.), podsjetio na to da cilj da budući dužnosnici budu sposobni odmah početi raditi treba odvagnuti u odnosu na cilj zapošljavanja najsposobnijih, najučinkovitijih i najčasnijih dužnosnika kao i s mogućnostima da dužnosnika zaposlenih u institucijama da uče jezike potrebne za interes službe. Prema mišljenju Kraljevine Belgije, postoje, kao što je to naglasila Francuska Republika, i drugi ciljevi koje treba odvagnuti u odnosu na cilj sposobnosti za rad bez odgode, kao što je cilj zaštite jezične raznolikosti Unije, „promocije višejezičnosti”, „zapošljavanja osoblja različitih jezičnih profila zbog različitosti zadataka i raznolikosti kontakata koje podrazumijeva djelovanje Unije ili potreba uključivanja u društvo države domaćina”.
- 18 Komisija ističe da iz dokaza podnesenih Općem sudu proizlazi da je engleski jezik glavni radni jezik Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir i da je poznavanje tog jezika stoga nužno kako bi budući zaposlenici bili sposobni odmah početi raditi, što je cilj u općem interesu kadrovske politike koju priznaje sud Unije. Pojašnjava da se nijedan drugi službeni jezik Unije ne upotrebljava na način usporediv s onim upotrebe engleskog jezika u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir koji bi, s obzirom na sudsku praksu, mogao opravdati određivanje takvog jezika kao jezika 2 natječaja o kojem je riječ. Prema Komisijinu mišljenju, sporno ograničenje izbora jezika također je proporcionalno cilju da budući zaposlenici budu sposobni odmah početi raditi, s obzirom na to da, uzimajući u obzir sudsku praksu, nijedno drugo jezično uređenje osim onog predviđenog pobijanom obavijesti o natječaju ne može omogućiti postizanje tog cilja od općeg interesa.
- 19 Najprije valja podsjetiti na to da članak 21. stavak 1. Povelje o temeljnim pravima glasi kako slijedi:
„Zabranjuje se svaka diskriminacija na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija”.
- 20 Članak 22. Povelje o temeljnim pravima predviđa:
„Unija poštuje kulturnu, vjersku i jezičnu raznolikost”.
- 21 Također valja podsjetiti na to da članak 1. Uredbe br. 1 određuje:
„Službeni jezici i radni jezici institucija Unije su bugarski, češki, danski, engleski, estonski, finski, francuski, grčki, hrvatski, irski, latvijski, litavski, mađarski, malteški, nizozemski, njemački, poljski, portugalski, rumunjski, slovački, slovenski, španjolski, švedski i talijanski”.

- 22 Također valja istaknuti da, iako se u članku 1. Uredbe br. 1 izričito navodi koji su radni jezici institucija Unije, njezinim člankom 6. predviđa se da institucije mogu svojim poslovnica predvidjeti načine primjene jezičnog uređenja utvrđene tom uredbom.
- 23 U tom pogledu najprije valja utvrditi da se na temelju elemenata koji proizlaze iz spisa ovog predmeta ne može utvrditi da je institucija koje je dio služba na koju se u biti odnosi pobijana obavijest o natječaju, to jest Komisija, do objave navedene obavijesti donijela odredbe u svojem poslovniku kojima se utvrđuju načini primjene općeg jezičnog uređenja utvrđeni Uredbom br. 1, u skladu s njezinim člankom 6.
- 24 Osim toga, u članku 1.d stavku 1. Pravilnika o osoblju propisuje se da se pri njenoj primjeni zabranjuje svaka diskriminacija poput diskriminacije koja se temelji, osobito, na jeziku. U skladu s člankom 1.d stavkom 6. prvom rečenicom Pravilnika o osoblju, „[n]e dovodeći u pitanje načela nediskriminacije i proporcionalnosti, svako ograničenje njihove primjene mora se temeljiti na objektivnim i opravdanim razlozima te mora biti usmjereno na opravdane ciljeve od općeg interesa u okviru kadrovske politike”.
- 25 Usto, člankom 28. točkom (f) Pravilnika o osoblju propisano je da nitko ne može biti imenovan dužnosnikom ako ne dostavi dokaz o izvrsnom poznavanju jednog od jezika Unije i o zadovoljavajućem poznavanju nekog drugog jezika Unije. Iako se tom odredbom pojašnjava da se zadovoljavajuće poznavanje nekog drugog jezika zahtijeva „na razini potrebnoj za obavljanje poslova” koje kandidat treba obavljati, u njoj se ne navode kriteriji koji se mogu uzeti u obzir kako bi se ograničio izbor tog jezika među službenim jezicima navedenima u članku 1. Uredbe br. 1. (vidjeti presudu od 9. rujna 2020., Španjolska i Italija/Komisija, T-401/16 i T-443/16, neobjavljenu, EU:T:2020:409, t. 62. i navedenu sudsku praksu).
- 26 Takvi kriteriji ne proizlaze ni iz članka 27. Pravilnika o osoblju, čiji prvi stavak, bez upućivanja na znanje jezika, propisuje da se „[z]apošljavanje [...] provodi kako bi institucija dobila najsposobnije, najučinkovitije i najcasnije dužnosnike koji se odabiru na najširoj mogućoj zemljopisnoj osnovi među državljanima država članica Unije” i da „[n]ijedno radno mjesto nije rezervirano za državljane određene države članice”. Isto vrijedi i za drugi stavak tog članka u kojem se samo navodi da „[n]ačelo jednakosti građana Unije omogućuje svakoj instituciji da donese odgovarajuće mjere ako primijeti znatnu neravnotežu državljanstva među dužnosnicima koja se ne može opravdati objektivnim kriterijima”, pri čemu se, među ostalim, pojašnjava da „[t]e odgovarajuće mjere moraju biti opravdane i ne smiju nikada imati za posljedicu kriterije za zapošljavanje koji se ne temelje na zaslugama” (presuda od 9. rujna 2020., Španjolska i Italija/Komisija, T-401/16 i T-443/16, neobjavljena, EU:T:2020:409, t. 63.).
- 27 Naposljetku, u skladu s člankom 1. stavkom 1. točkom (f) Priloga III. Pravilniku o osoblju, u obavijesti o natječaju mogu se navesti, kad je primjenjivo, razine poznavanja jezika potrebne s obzirom na posebnu prirodu određenog slobodnog radnog mjesta. Međutim, iz te odredbe ne proizlazi opće dopuštenje za ograničenje izbora drugog jezika natječaja na određeni broj službenih jezika od onih koji su navedeni u članku 1. Uredbe br. 1 (vidjeti presudu od 9. rujna 2020., Španjolska i Italija/Komisija, T-401/16 i T-443/16, neobjavljenu, EU:T:2020:409, t. 64. i navedenu sudsku praksu).
- 28 Iz svih tih razmatranja proizlazi da sporno ograničenje izbora jezika kandidata na natječaju na ograničen broj jezika, pri čemu se isključuje druge službene jezike, predstavlja diskriminaciju na temelju jezika koja je u načelu zabranjena na temelju članka 1.d stavka 1. Pravilnika o osoblju (vidjeti, u tom smislu, presudu od 26. ožujka 2019., Španjolska/Parlament, C-377/16,

EU:C:2019:249, t. 66.). Naime, u tom je smislu očito da su takvim ograničenjem neki od mogućih kandidata, naime oni koji imaju zadovoljavajuće poznavanje najmanje jednog od određenih jezika, stavljeni u povoljniji položaj jer mogu sudjelovati u natječaju i tako se zaposliti kao dužnosnici ili članovi osoblja Unije, dok su drugi kandidati, koji nemaju takvo poznavanje, isključeni (vidjeti presudu od 9. rujna 2020., Španjolska i Italija/ Komisija, T-401/16 i T-443/16, neobjavljenu, EU:T:2020:409, t. 65. i navedenu sudsku praksu).

- 29 Stoga je široka diskrecijska ovlast – koju institucije Unije imaju u pogledu organizacije svojih službi, kao i EPSO kada izvršava ovlasti koje su mu navedene institucije dodijelile – nužno uređena člankom 1.d Pravilnika o osoblju, tako da se razlike u postupanju na temelju jezika koje proizlaze iz spornog ograničenja izbora jezika natječaja na ograničeni broj službenih jezika mogu dopustiti samo ako je takvo ograničenje objektivno opravdano i proporcionalno stvarnim potrebama službe. Osim toga, svi uvjeti koji se odnose na posebna poznavanja jezika moraju se temeljiti na jasnim, objektivnim i predvidljivim kriterijima kako bi se kandidatima omogućilo da razumiju razloge za takve uvjete, a sudovima Unije da nadziru njihovu zakonitost (vidjeti u tom smislu presudu od 16. veljače 2023., Komisija/Italija i Španjolska, C-635/20 P, EU:C:2023:98, t. 68. i navedenu sudsku praksu).
- 30 Također valja podsjetiti na to da je Opći sud u točki 65. presude od 8. rujna 2021., Španjolska/Komisija (T-554/19, neobjavljena, EU:T:2021:554), presudio da, osim ako u relevantnoj obavijesti o natječaju nije drukčije određeno, postoji interes službe da osobe koje su institucije Unije zaposlile po završetku postupka odabira kao što je postupak odabira o kojem je riječ u predmetu u kojem je donesena navedena presuda budu odmah sposobne početi raditi i stoga brzo preuzeti dužnosti koje im navedene institucije namjeravaju povjeriti.
- 31 Opći sud također je u točki 66. presude od 8. rujna 2021., Španjolska/Komisija (T-554/19, neobjavljena, EU:T:2021:554), presudio da je, sve i da uvijek nužno treba predvidjeti vrijeme prilagodbe na nove zadatke i radne navike te vrijeme potrebno za integraciju u novu službu, opravdano da institucija nastoji zaposliti osobe koje su, od njihova preuzimanja dužnosti, sposobne barem, s jedne strane, komunicirati sa svojim nadređenima i kolegama te tako imati sposobnost što brže i što je moguće bolje shvatiti opseg dužnosti koje su im povjerene i sadržaj zadataka koje će morati obavljati i, s druge strane, komunicirati sa suradnicima i vanjskim suradnicima predmetnih službi.
- 32 Opći Sud je iz toga zaključio da valja smatrati opravdanim to da institucija nastoji zaposliti osobe koje mogu učinkovito upotrebljavati i što je moguće bolje razumjeti jezik ili jezike koji se upotrebljavaju u poslovnoj sredini u koju će se te osobe integrirati (presuda od 8. rujna 2021., Španjolska/Komisija, T-554/19, neobjavljena, EU:T:2021:554, t. 66.).
- 33 S obzirom na ta razmatranja, Opći sud je provjerio je li, s obzirom na dokaze koje je dostavila Komisija, poznavanje jednog od četiriju jezika navedenih u pobijanoj obavijesti o natječaju u tom predmetu moglo omogućiti uspješnim kandidatima natječaja o kojem je riječ da nakon zapošljavanja postanu dužnosnici odmah sposobni raditi (vidjeti, u tom smislu, presudu od 8. rujna 2021., Španjolska/Komisija, T-554/19, neobjavljenu, EU:T:2021:554, t. 73.)
- 34 U tim je posebnim okolnostima Opći sud smatrao da se sporno ograničenje izbora drugog jezika kandidata na natječaju na ograničen broj službenih jezika ne može smatrati objektivno opravdanim i proporcionalnim ako se među tim jezicima nalaze, osim jezika čije je poznavanje bilo poželjno, odnosno nužno, i drugi jezici čije poznavanje ne daje nikakvu posebnu prednost

mogućim uspješnim kandidatima na natječaju u odnosu na poznavanje drugog službenog jezika (vidjeti u tom smislu presudu od 8. rujna 2021., Španjolska/Komisija, T-554/19, neobjavljenu, EU:T:2021:554, t. 122.).

- 35 Tako iz presude od 8. rujna 2021., Španjolska/Komisija (T-554/19, neobjavljena, EU:T:2021:554), protiv koje nije podnesena žalba, proizlazi da se diskriminacija na temelju jezika može opravdati interesom službe da na raspolaganju ima dužnosnike koji vladaju jezikom ili jezicima kojima se služi predmetna služba tako da odmah budu sposobni raditi.
- 36 Međutim, važno je naglasiti da je u presudi od 16. veljače 2023., Komisija/Italija i Španjolska (C-635/20 P, EU:C:2023:98), Sud podsjetio na to da je zadaća institucije koja je ograničila jezično uređenje postupka odabira na ograničeni broj službenih jezika Unije da utvrdi da se takvim ograničenjem doista može odgovoriti na stvarne potrebe u vezi s dužnostima koje bi budući zaposlenici bili pozvani obavljati, da je ono bilo proporcionalno tim potrebama i da se temelji na jasnim, objektivnim i predvidljivim kriterijima, dok je zadaća Općeg suda da provede *in concreto* ispitivanje objektivne opravdanosti i proporcionalnosti tog ograničenja s obzirom na navedene potrebe (vidjeti presudu 16. veljače 2023., Komisija/Italija i Španjolska, C-635/20 P, EU:C:2023:98, t. 69. i navedenu sudsku praksu).
- 37 Tako je Sud već zahtijevao postojanje veze između spornog ograničenja izbora jezika i dužnosti koje će budući zaposlenici obavljati u presudama od 26. ožujka 2019., Španjolska/Parlament (C-377/16, EU:C:2019:249, t. 69.) i od 26. ožujka 2019., Komisija/Italija (C-621/16 P, EU:C:2019:251). U potonjoj presudi, u kojoj je bila riječ o zakonitosti obavijesti o otvorenom natječaju radi sastavljanja popisa uspješnih kandidata za administratore (AD 5) u području zaštite podataka, Sud je tako presudio da je, kako bi Opći sud mogao nadzirati jesu li pravila kojima se uređuju natječaji o kojima je riječ u skladu s člankom 1.d Pravilnika o osoblju, na njemu da provede *in concreto* ispitivanje navedenih pravila i posebnih okolnosti o kojima je riječ. Naime, prema mišljenju Suda, samo je na temelju takvog ispitivanja moguće utvrditi poznavanje jezika koje institucije, u slučaju posebnih dužnosti, mogu objektivno zahtijevati u interesu službe i je li stoga ograničenje izbora jezika koji bi se mogli koristiti za sudjelovanje na natječaju objektivno opravdano i proporcionalno stvarnim potrebama službe (presuda od 26. ožujka 2019., Komisija/Italija, C-621/16 P, EU:C:2019:251, t. 94.).
- 38 U tom pogledu valja istaknuti da sporno ograničenje izbora jezika – time što ograničava izbor jezika 2 natječaja na koji se odnosi pobijana obavijest o natječaju samo na engleski jezik, isključujući pritom ostale službene jezike Unije – predstavlja načelno zabranjenu diskriminaciju na temelju jezika, što i sama Komisija priznaje.
- 39 Stoga valja provjeriti, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točkama 29. do 37. ove presude, je li to sporno ograničenje izbora jezika objektivno opravdano stvarnim potrebama službe i proporcionalno navedenim potrebama.

Prikladnost spornog ograničenje izbora jezika da odgovori na stvarne potrebe službe

- 40 Francuska Republika tvrdi da sporno ograničenje izbora jezika predstavlja diskriminaciju na temelju jezika koja je načelno zabranjena člankom 1.d stavkom 1. Pravilnika o osoblju, u vezi s člancima 21. i 22. Povelje o temeljnim pravima.

- 41 U tom pogledu Francuska Republika ističe da EPSO opravdava sporno ograničenje izbora jezika ističući da je, s obzirom na to da se osoblje Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir uglavnom služi engleskim jezikom, kako za sve standardne dužnosti čije će se obavljanje možda tražiti od uspješnih kandidata, tako i za internu komunikaciju, međuslužbenu i vanjsku komunikaciju, ključno dobro poznavanje engleskog jezika kako bi kandidati odmah nakon zapošljavanja u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir bili sposobni raditi. Prema mišljenju Francuske Republike, te su tvrdnje općenite i apstraktne te nisu potkrijepljene nikakvim preciznim kvantitativnim ili kvalitativnim elementom ni u pobijanoj obavijesti o natječaju ni u Komisijinu odgovoru na tužbu.
- 42 Francuska Republika tvrdi da se, suprotno onomu što je EPSO potvrdio u pobijanoj obavijesti o natječaju, znatan dio komunikacije u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir odvija na francuskom. Posebno mjesto francuskog jezika u Glavnoj upravi za obrambenu i svemirsku industriju objašnjava se osobito iskustvom koje su određeni djelatnici stekli u École de guerre de Paris (Vojna škola u Parizu, Francuska). Osim toga, sastanci se redovito održavaju na francuskom jeziku, brojna izvješća o misijama sastavljena su na tom jeziku i neke vijesti Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir također su objavljene na francuskom jeziku. Francuska Republika također podsjeća na to da su povjerenik Komisije za unutarnje tržište Thierry Breton i njegov savjetnik zadužen za teme obrane izvorni govornici francuskog jezika.
- 43 Francuska Republika u tom pogledu osporava relevantnost dokumenata koje je Komisija podnijela u prilogima B1 do B5 odgovora na tužbu kako bi dokazala nadređenost engleskog jezika u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir. Ističe da, kao što to priznaje predstavnica službe za ljudske resurse Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir u prilogu B2, ti dokumenti ne sadržavaju nikakve jezične smjernice o govorima, propisima i stručnim osposobljavanjima iz točke 4.2.1. pobijane obavijesti o natječaju. Ti dokumenti usto ne pružaju nikakve jezične smjernice, osim formalnih dokumenata i brifinga, što se tiče interne komunikacije, sastanaka, komunikacije s vanjskim dionicima, savjetovanja među službama, međuinstitucijske komunikacije i revizijskim postupcima koji su također navedeni u točki 4.2.1. pobijane obavijesti o natječaju. U tom pogledu Francuska Republika osporava Komisijino razlikovanje formalne i neformalne komunikacije koje dovodi do isključenja spomenute komunikacije iz prezentacije upotrebe jezika u okviru Glavne uprave za obrambenu i svemirsku industriju. Stoga tvrdi da je važan kriterij to ima li upotreba jezika profesionalnu svrhu koja se odnosi na poslove koji se obavljaju u okviru Glavne uprave za obrambenu i svemirsku industriju, i to neovisno o stupnju formalnosti te komunikacije.
- 44 Što se tiče Priloga B3, Francuska Republika ističe da od 36 057 navedenih dokumenata 15 709 dokumenata, odnosno više od 40 %, ne sadržava jezične smjernice, tako da nije moguće znati na kojim su jezicima ti dokumenti sastavljeni. Ističe da se Komisijina tvrdnja prema kojoj je udio tih dokumenata koji bi bili sastavljeni na engleskom jeziku jednak kao i za dokumente u kojima je jezik naveden ne može provjeriti.
- 45 Što se tiče Priloga B5, Francuska Republika ističe da 23 od 29 obavijesti o slobodnom radnom mjestu, odnosno velika većina tih obavijesti, upućuje na to da je potrebno poznavanje francuskog jezika na barem zadovoljavajućoj razini (B2). Također ističe da četiri druga obrasca zahtijevaju znanje francuskog jezika na razini B1, čime se broj obrazaca u kojima se navodi da je potrebno određeno znanje francuskog jezika popeo s 27 na 29. Stoga ograničenje na engleski jezik o kojem je riječ, s obzirom na to da se njime ne jamči da će uspješni kandidati vladati francuskim jezikom na zahtijevanoj razini, ni na koji način ne jamči zapošljavanje uspješnih kandidata koji su „odmah sposobni raditi” na predmetnim radnim mjestima.

- 46 Osim toga, Francuska Republika ističe da EPSO u pobijanoj obavijesti o natječaju, kao ni Komisija u svojem odgovoru na tužbu, ni dalje nisu dokazali postojanje konkretne veze između isključive upotrebe engleskog jezika i posebnih dužnosti koje se obavljaju u okviru Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir, a koje su opisane u Prilogu I. pobijanoj obavijesti o natječaju, suprotno onomu što zahtijeva sudska praksa.
- 47 Tako Francuska Republika ističe da iz Priloga I. pobijane obavijesti o natječaju proizlazi da se od uspješnih kandidata koji će biti zaposleni kao administratori može zahtijevati da obavljaju zadaće koje nisu specifične za područja obrambene industrije i svemira, ali su zajedničke praćenju svih politika Unije. Francuska Republika naglašava da transverzalnost vještina potrebnih za obavljanje takvih zadaća opravdava mobilnost uspješnih kandidata natječaja iz jedne glavne uprave u drugu tijekom njihove karijere.
- 48 U tom pogledu Francuska Republika napominje da je EPSO objavio obavijesti o natječaju kojima su se predviđala znatno manja ograničenja izbora jezika od onih predviđenih pobijanom obavijesti o natječaju, iako se dužnosti koje se moglo očekivati da će uspješni kandidati tih natječaja morati obavljati nisu znatno razlikovale od onih opisanih u Prilogu I. pobijanoj obavijesti o natječaju. Francuska Republika primjećuje da se, osim toga, čini da se kandidat koji je na kraju jednog od tih natječaja primljen i uvršten napopis uspješnih kandidata načelno može zaposliti u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir i obrnuto, tako da se čini da navodna „posebnost” osoblja Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir ne opravdava sporno ograničenje izbora jezika. Francuska Republika također napominje da Opći sud nikad nije poništio obavijest o natječaju kojom su se predviđala ta jezična uređenja ili slična jezična uređenja te ističe da je nezavisna odvjetnica E. Sharpston naglasila prednosti takvih uređenja u svojem mišljenju u predmetu Španjolska/Parlament (C-377/16, EU:C:2018:610).
- 49 Nadalje, Francuska Republika naglašava da određene dužnosti opisane u Prilogu I. pobijanoj obavijesti o natječaju administratori Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir mogu u cijelosti obavljati na francuskom jeziku zbog prevage izvornih govornika francuskog jezika među njezinim djelatnicima.
- 50 Komisija osporava argumente Francuske Republike. Tako ističe da je sporno ograničenje izbora jezika u skladu sa zahtjevima iz novije sudske prakse Općeg suda kako oni proizlaze iz presude od 8. rujna 2021., Španjolska/Komisija (T-554/19, neobjavljena, EU:T:2021:554). Iz te presude proizlazi da, kada se u obavijesti o natječaju predviđa ograničenje izbora jezika 2, taj se izbor ne može odnositi na jezik za koji to ograničenje nije opravdano. Iz navedene presude također proizlazi da dokumenti koji se moraju dostaviti kako bi se opravdalo takvo ograničenje jesu oni koji omogućuju „utvrditi jezik ili jezike kojima se predmetne službe stvarno služe u svojem svakodnevnom radu, odnosno jezik ili jezike koji su nužni za obavljanje dužnosti navedenih u pobijanoj obavijesti”. Iz prethodno navedene presude također proizlazi da Opći sud može provjeriti, na temelju dokumenata koje je podnijela predmetna institucija, je li upotreba nekog jezika obilježena „očitim prevlašću”, što dovodi do zaključka da je njegovo uključivanje opravdano, ili „mnogo manjim” postotcima što bi dovelo do suprotnog zaključka.
- 51 Komisija tvrdi da iz konkretnih navoda iz točke 4.2.1. pobijane obavijesti o natječaju, potkrijepljenih dokazima koje je podnijela Općem sudu, proizlazi da je poznavanje engleskog jezika nužno da bi se odmah bilo sposobno raditi u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir, što nije slučaj ni s jednim od drugih službenih jezika Unije.

- 52 U prilog toj tvrdnji Komisija je podnijela tablicu u kojoj su navedeni jezici dokumenata koje je Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir izradila i zaprimila tijekom razdoblja od jedne godine koje prethodi objavi pobijane obavijesti o natječaju (Prilog B3). Iz te tablice proizlazi da je od 36 057 dokumenata 19 949 dokumenata sastavljeno na engleskom jeziku, 399 dokumenata na drugim ili na više jezika, a za 15 709 dokumenata nije bio naznačen jezik u informatičkom sustavu u kojem su dokumenti bili registrirani. Među jezicima različitim od engleskog jezika, francuski je drugi jezik koji se najčešće koristi (186 dokumenata), nakon kojeg slijede njemački jezik (70 dokumenata), višejezični dokumenti (57 dokumenata) i španjolski jezik (37 dokumenata). Prema Komisijinu mišljenju, iz analize dokumenata za koje je naveden jezik, koji su jedini relevantni u ovom slučaju, proizlazi da dokumenti na engleskom jeziku predstavljaju 98 % dokumenata, dok dokumenti na francuskom jeziku predstavljaju 0,9 %.
- 53 Komisija je također podnijela statističke podatke o jezicima brifinga koje je pripremila Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir u istom razdoblju (Prilog B4) iz kojih proizlazi da je od 431 brifinga, za koje je Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir bila voditelj ili suradnik, 362 sastavljeno na engleskom jeziku, to jest 84 %, odnosno 69 na francuskom jeziku, odnosno 16 %.
- 54 Komisija je također podnijela obavijest o slobodnom radnom mjestu za „administratora koji nije rukovodeće osoblje” koje je objavila Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir u istom razdoblju (Prilog B5) kao i sve obavijesti o slobodnom radnom mjestu o kojima je riječ u kojima se navode jezične vještine koje zahtijevaju profesionalno poznavanje engleskog jezika. Francuski jezik spomenut je samo u nekoliko obavijesti o slobodnom radnom mjestu, ponekad samo kao „prednost”. Osim toga, upućivanje na francuski jezik u obavijesti o slobodnom radnom mjestu povezano je samo s neažuriranjem vrsta obavijesti o slobodnom radnom mjestu, a odjeli za koje su te obavijesti bile objavljene rade samo na engleskom jeziku.
- 55 Komisija dodaje da je sporno ograničenje izbora jezika nužno kako bi se izbjegla djelomična neupotrebljivost popisa uspješnih kandidata, što ne odgovara interesu službe. Naime, Komisija pojašnjava da, iako bi uspješni kandidat mogao proći natječaj bez poznavanja engleskog jezika na razini B2, on se ne bi mogao zaposliti u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir, s obzirom na to da novije obavijesti o slobodnom radnom mjestu AD u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir zahtijevaju poznavanje engleskog jezika na zadovoljavajućoj razini. Prema Komisijinu mišljenju, suprotno onomu što tvrdi Francuska Republika, nema nikakvog smisla dopustiti sudjelovanje kandidatima koji zbog svojih nedovoljnih jezičnih sposobnosti ne mogu obavljati zadaće koje treba obaviti.
- 56 Komisija usto odgovara na nekoliko argumenata Francuske Republike u pogledu navodne neopravdanosti ograničenja izbora jezika.
- 57 Dakle, kao prvo, ona ne osporava to da se spornim ograničenjem isključuje kandidate koji ne govore engleski na razini B2, ali primjećuje da kandidata koji žele ostvariti međunarodnu karijeru bez poznavanja engleskog jezika na razini B2 ima vrlo malo i da, osim toga, čak i jezični režim s 24 jezika isključuje kandidate koji ne vladaju dvama službenim jezicima Unije na razini C1 i B2.
- 58 Kao drugo, što se tiče argumenta Francuske Republike prema kojem se sve institucije mogu služiti popisom uspješnih kandidata, Komisija ističe da, iako ta mogućnost postoji, ona je rezidualna i ne odgovara cilju koji se želi postići pobijanom obavijesti o natječaju i ne može biti temelj jezičnog uređenja natječaja koji mora biti opravdan potrebama službe. Osim toga, ističe da je profesionalno znanje engleskog jezika nužno za veliku većinu radnih mjesta u institucijama Unije.

- 59 Kao treće, što se tiče argumenta Francuske Republike prema kojem se francuski jezik u velikoj mjeri koristi u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir i prema kojem neka važna radna mjesta zauzimaju izvorni govornici francuskog jezika, uključujući mjesto glavnog direktora, Komisija pojašnjava da činjenica sposobnosti rada na francuskom jeziku ne znači da je radni jezik francuski. Tako iz Priloga B4 proizlazi da određeni adresati brifinga, koji imaju francuska prezimena, zahtijevaju dostavu navedenih brifinga na engleskom jeziku. Isto tako, činjenica da se glavni direktor Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir, finskog državljanstva, koristi francuskim jezikom i da se njime može prema potrebi povremeno služiti, nije u suprotnosti s činjenicom da on radi na engleskom jeziku.
- 60 Kao četvrto, što se tiče znatne prisutnosti izvornih govornika francuskog jezika među zaposlenicima Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir, Komisija ističe da ona također može omogućiti povremene neformalne dvostrane komunikacije između dvaju izvornih govornika francuskog jezika. Međutim, to ne utječe na formalnu komunikaciju između Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir i njezinih sugovornika. Prema Komisijinu mišljenju, pitanje nije može li jezik, kao što je francuski, biti koristan, nego upotrebljava li se stvarno za rad u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir. Osim toga, sudska praksa izričito je odbila pokušaje da se opravda uključenje jednog jezika u izbor jezika 2 natječaja poznavanjem navedenog jezika od strane govornika, s obzirom na to da podaci o jezicima kojima vlada Komisijino osoblje nemaju važnost.
- 61 Kao peto, što se tiče argumenta Francuske Republike prema kojem dužnosti osoblja Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir nisu dovoljno specifične da bi se opravdalo sporno ograničenje, Komisija ističe da je Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir nova i nedavno osnovana služba koja je od svojeg osnutka imala samo jednog glavnog direktora te je stoga od početka mogla ujednačeno raditi samo na jednom jeziku. Osim toga, prema Komisijinu mišljenju, iako se u prošlosti obavijestima o natječaju moglo predvidjeti više jezika, to ne znači nužno da su dotične službe bile različite od Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir s te točke gledišta. To je potvrđeno presudama u kojima su Sud i Opći sud utvrdili da Komisija nije mogla dokazati da su u drugim službama njezini službenici radili na drugim jezicima osim na engleskom jeziku.
- 62 Kao šesto, Komisija tvrdi da primjeri obavijesti o natječaju na koje upućuje Francuska Republika nisu relevantni u ovom slučaju. Stoga naglašava da se obavijest o natječaju EPSO/AD/373/19 odnosila na opći natječaj namijenjen svim institucijama Unije koji je, osim toga, bio objavljen prije najnovijih presuda kojima su poništene obavijesti o natječaju ili odluke povjerenstva za odabir temeljene na obavijesti o natječaju koji je uključivao i jezike različite od engleskog. Obavijest o natječaju EPSO/AD/397/32 je pilot-natječaj i u ovoj fazi predstavlja izdvojeno iskustvo. Osim toga, Komisija naglašava da jezično uređenje tih natječaja ne može poslužiti kao osnova za usporedbu u okviru ocjene proporcionalnosti spornog ograničenja, s jedne strane, jer uređenje od 24 jezika ne sadržava nikakvo ograničenje i, s druge strane, zato što Francuska Republika nije dokazala kako bi u ovom slučaju sustav od 5 jezika bio opravdan.
- 63 Kao sedmo, Komisija ističe da je argument Francuske Republike prema kojem se uspješni kandidat natječaja u jezičnom uređenju koji uključuje više jezika može zaposliti u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir spekulativan s obzirom na to da Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir nastoji zaposliti stručnjake i u svakom slučaju nadzire razinu vladanja engleskim jezikom u trenutku zapošljavanja. Osim toga, ona ni na koji način nije dužna opravdati razliku između jezičnih uređenja dvaju natječaja, to više kada imaju različite ciljeve. Komisija dodaje da, iako jezična uređenja na koje se poziva Francuska Republika nisu poništena, ona također nisu ni osporavana, a Francuska Republika nije dokazala da bi takva uređenja bila u

skladu s trenutačnom sudskom praksom. U tom pogledu Komisija tvrdi da, iako joj se sudskom praksom u načelu ne nalaže da izbor drugog jezika natječaja ograniči na engleski jezik, činjenica je da, ako se posao obavlja uglavnom na engleskom jeziku, ona među jezike koji se biraju kao jezik 2 natječaja ne može uključiti i druge jezike osim engleskog, nego bi, naprotiv, bila ovlaštena ograničiti izbor jezika 2 na engleski jezik.

- 64 Kao osmo, Komisija ističe da jezično uređenje s 24 službena jezika Unije ipak isključuje određene kandidate zbog njihove jezične razine, u skladu s člankom 28. točkom (f) Pravilnika o osoblju, koji se, time što nameće vladanje drugim jezikom, nužno odnosi na pojavu jednog ili više „pivot” jezika u službama institucija.
- 65 U skladu sa sudskom praksom Suda navedenom u točkama 36. i 37. ove presude, opravdanje ograničenje izbora jezika kao što je sporno ograničenje izbora jezika mora se odnositi na dužnosti koje će budući zaposlenici biti pozvani obavljati. Drugim riječima, u ovom je slučaju na Komisiji da dokaže da dužnosti opisane u pobijanoj obavijesti o natječaju same po sebi zahtijevaju poznavanje engleskog jezika na razini B2.
- 66 U ovom slučaju valja utvrditi da Komisija ne vezuje potrebu da budući zaposlenici vladaju engleskim jezikom na razini B2 kako bi bile sposobne odmah početi raditi na posebnim dužnostima koje će te osobe biti pozvane obavljati, nego samo s okolnošću da će te osobe morati obavljati navedene dužnosti u službama u kojima sadašnje osoblje uglavnom upotrebljava engleski jezik za obavljanje navedenih zadaća.
- 67 Takva argumentacija, koja se svodi samo na tvrdnju da se dužnosti trebaju obavljati na engleskom jeziku jer se one već izvršavaju na tom jeziku, u načelu ne može dokazati da je sporno ograničenje izbora jezika prikladno odgovoriti na stvarne potrebe službe koja se odnosi na dužnosti koje će budući zaposlenici biti pozvani obavljati, kao što se to zahtijeva sudskom praksom Suda navedenom u točki 36. ove presude.
- 68 Osim toga, valja istaknuti da Komisijina argumentacija, koja sporno ograničenje izbora jezika opravdava postojanjem navodne „utvrđene činjenice” u Glavnoj upravi za obrambenu industriju i svemir, nije u skladu sa situacijom u kojoj se nalazi ta uprava. Naime, valja podsjetiti na to da je Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir osnovana tek dvije i pol godine prije objave pobijane obavijesti o natječaju i da se nalazila usred faze zapošljavanja, što uostalom dokazuje objava predmetne obavijesti.
- 69 U svakom slučaju, valja istaknuti da Komisijina argumentacija nije u dovoljnoj mjeri potkrijepljena dokumentima koji su u tu svrhu podneseni Općem sudu.
- 70 Stoga, prvo, iz časne izjave „predstavnice odjela za ljudske resurse” Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir (prilog B2) proizlazi da statistički podaci o jezicima dokumenata koje je izradila i primila ta Glavna uprava (prilog B3) uključuju sve elemente navedene u četvrtom stavku točke 4.2.1. pobijane obavijesti o natječaju, uz značajnu iznimku „govora, zakonodavnih tekstova i specijaliziranih obuka”, koji se, međutim, u toj obavijesti spominju kao poslovi koje na engleskom jeziku obavlja osoblje Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir.
- 71 Drugo, važno je naglasiti da se na temelju tablice koju je Komisija podnijela u Prilogu B3 ne može utvrditi priroda predmetnih dokumenata, već samo informatička primjena korištena za njihovo pohranjivanje i način njihovog prijenosa, tako da nije moguće provjeriti odnose li se ti dokumenti stvarno na dužnosti koje će izvršavati budući zaposlenici. Samo časna izjava „predstavnice odjela

za ljudske resurse” Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir (Prilog B2) kojom se potvrđuje da se tablica koju je izradila Komisija odnosi na sve elemente navedene u točki 4.2.1. osporene obavijesti o natječaju, s iznimkom govora, propisa i za sudjelovanje u tečajevima stručnog osposobljavanja, ne može nadoknaditi nedostatak preciznosti tablice o kojoj je riječ u pogledu prirode ispitivanja dokaza koje je Sud dužan provesti u skladu sa sudskom praksom iz točke 36. ove presude.

- 72 Osim toga, iz tablice o kojoj je riječ proizlazi da je od ukupno 36 057 dokumenata 19 949 dokumenata bilo sastavljeno na engleskom jeziku, dok je samo 399 dokumenata bilo sastavljeno na drugom službenom jeziku Unije, među ostalim 186 na francuskom, 70 na njemačkom, 37 na španjolskom, 5 na talijanskom, 4 na nizozemskom i 1 na grčkom. Iako takvi statistički podaci doista svjedoče o znatnoj upotrebi engleskog jezika, oni se ne mogu smatrati konačno uvjerljivima s obzirom na to da nijedan jezik za 15 709 dokumenata nije bio zabilježen. U tom pogledu valja pojasniti da, suprotno onomu što tvrdi Komisija, Opći sud ne može samo pretpostaviti da je odnos između broja dokumenata sastavljenih na engleskom jeziku i broja dokumenata sastavljenih na drugim službenim jezicima Unije u pogledu dokumenata za koje se jezik bilježi jednak za dokumente za koje se jezik ne bilježi, s obzirom na to da je, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 65. ove presude, teret dokazivanja na Komisiji.
- 73 Treće, iz podataka koje je dostavila Komisija u prilogu B4 proizlazi da je od 431 brifinga koje je u cijelosti ili djelomično pripremila Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir 362 bilo na engleskom, odnosno 84 % i 69 na francuskom jeziku, odnosno 16 % (Prilog B4). Međutim, valja istaknuti da iz tih istih podataka proizlazi da je od 362 brifinga pripremljenih na engleskom jeziku, za 316 adresata bila osoba kojoj je francuski jezik bio materinski jezik ili osoba za koju je se zna da govori francuski. Budući da Komisija nije dokazala da upotreba engleskog jezika u okviru tih brifinga proizlazi iz volje njihovih adresata ili posebnih okolnosti, ne može se smatrati da ti podaci dokazuju potrebu poznavanja engleskog jezika u okviru komunikacije unutar institucije. U najboljem slučaju takvim se podacima samo može dokazati da se Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir pretežito služi tim jezikom u okviru komunikacije u instituciji svojim izborom, a ne kako bi odgovorila na stvarne potrebe službe. To je utvrđenje uostalom potvrđeno Komisijinim argumentom prema kojem glavni direktor Glavne uprave za obrambenu industriju i svemir aktivno govori francuski, ali radi samo na engleskom jeziku.
- 74 Četvrto, što se tiče obavijesti o slobodnom radnom mjestu koje je podnijela Komisija, najprije valja istaknuti da takvi dokumenti sami po sebi ne mogu dokazati stvarnu upotrebu jezika u Komisijinim službama. Međutim, oni mogu razjasniti potrebe službe kako ih je utvrdila institucija. U ovom slučaju valja utvrditi, kao što je to učinila Francuska Republika, da se od 29 obavijesti o slobodnom radnom mjestu, u 27 uz profesionalno vladanje engleskim jezikom navodi i potreba za poznavanjem francuskog jezika na različitim stupnjevima. Tako se, primjerice, u obavijesti o slobodnom radnom mjestu od 23. lipnja 2021. navodi potreba poznavanja francuskog jezika na razini C2 (Prilog B5, stranica 40.). U drugoj obavijesti od 7. srpnja 2021. navodi se da je činjenica da je francuski jezik, kao i engleski jezik, radni jezik odjela na koji se odnosi obavijest o slobodnom radnom mjestu (Prilog B5, stranica 43). U obavijesti od 1. studenoga 2021. navodi se, uz poznavanje engleskog jezika na razini C1, zahtjev poznavanja francuskog jezika na razini C1 ili B2 (Prilog B5, stranica 47). Obavijest od 26. listopada 2021. navodi zahtjev za dobrim znanjem engleskog, a idealno francuskog jezika (prilog B5, stranica 70). Druga obavijest od 29. studenog 2021. navodi da su radni jezici engleski i francuski jezik (Prilog B5, stranica 57). Isto vrijedi i za obavijest od 14. listopada 2021. (Prilog B5, stranica 64) i drugu obavijest objavljenu 7. veljače 2022. (Prilog B5, stranica 121). U obavijestima o slobodnom radnom mjestu objavljenima tijekom 2022. navodi se zahtjev dobrog poznavanja engleskog i, po mogućnosti

francuskog jezika (Prilog B5, stranice 128., 177., 205. i 232.), vrlo dobrog poznavanja engleskog i francuskog jezika (Prilog B5, stranica 212.) ili pak poznavanje, uz engleski jezik na razini C1, francuskog jezika na razini B2 (Prilog B5, stranice 131., 138., 159., 166., 194., 208., 222. i 229.) ili čak C1 (Prilog B5, stranice 124., 180. i 215.) odnosno poznavanja engleskog i francuskog jezika na razini C2 (Prilog B5, stranice 117. i 188.). Iako čitanje tih dokumenata potvrđuje da je Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir od svojeg osnutka smatrala da je poznavanje engleskog jezika bilo nužno za obavljanje različitih dužnosti unutar nje, ona također potvrđuje da do objave pobijane obavijesti o natječaju to nije bio jedini jezik koji se smatrao korisnim, pa čak i nužnim za obavljanje navedenih dužnosti, do te mjere da je u nekima od tih obavijesti mogla navesti da su engleski i francuski jezici bili radni jezici.

- 75 Argument koji je istaknula Komisija, prema kojem navođenje francuskog jezika u jezičnim zahtjevima tih obavijesti o slobodnom radnom mjestu proizlazi iz problema ažuriranja modela navedenih obavijesti, nije uvjerljiv s obzirom na raznolikost predmetnih obavijesti i razlike između razina poznavanja francuskog jezika koje se zahtijevaju u različitim obavijestima. Osim toga, taj argument nije potkrijepljen s obzirom na to da Komisija nije ni tvrdila ni dokazala da su te obavijesti povučene ili na bilo koji način ispravljene.
- 76 Važno je naglasiti da Komisija nije dostavila nikakve druge dokaze koji se odnose na upotrebu engleskog jezika u „analitičkom radu, za internu komunikaciju i sastanke, komunikaciju s vanjskim dionicima, izradu izvješća, brifinga, govora i propisa, pripremu publikacija, izvršavanje dužnosti navedenih u Prilogu I. te za sudjelovanje u tečajevima stručnog osposobljavanja”. Isto se odnosi i na „savjetovanja među službama, međuinstitucijsku komunikaciju i revizijske postupke”.
- 77 Iz razmatranja iznesenih u točkama 65. do 75. ove presude proizlazi da Komisija i dalje nije dokazala da je sporno ograničenje izbora jezika bilo opravdano u smislu sudske prakse navedene u točki 36. ove presude.

Proporcionalnost spornog ograničenje izbora jezika

- 78 Prema mišljenju Francuske Republike, ni EPSO u pobijanoj obavijesti o natječaju ni Komisija nisu dokazali kako je sporno ograničenje proporcionalno cilju da uspješni kandidati budu sposobni odmah početi raditi.
- 79 U tom pogledu Francuska Republika, kao i Kraljevina Belgija, Helenska Republika i Talijanska Republika tvrde da, iako cilj zapošljavanja dužnosnika koji su sposobni odmah početi raditi može biti obuhvaćen stvarnim potrebama službe, isto vrijedi za cilj zaštite jezične raznolikosti Unije i zapošljavanja osoblja s različitim jezičnim profilima zbog raznovrsnih zadaća i mnoštva kontakata koji podrazumijevaju djelovanje Unije. Potreba da se dužnosnici Unije mogu razumnim poznavanjem jezika države članice u kojoj je sjedište institucije, tijela, ureda ili agencije u kojoj rade integrirati na državno područje te države, također je obuhvaćena stvarnim potrebama službe.
- 80 Osim toga, prema mišljenju Francuske Republike, valja iznijansirati cilj zapošljavanja uspješnih kandidata natječaja koji su sposobni odmah početi raditi zbog triju razloga. Najprije, 50 % uspješnih kandidata specijaliziranih administratorskih natječaja ostalo bi uvršteno na popise uspješnih kandidata 6 mjeseci nakon objave rezultata, a taj udio iznosio bi 35 % 12 mjeseci nakon objave rezultata. Nadalje, uspješni kandidati natječaja imali bi mogućnost pohađanja jezičnih osposobljavanja prije i nakon svojeg zapošljavanja. Naposljetku, očekuje se da će navedeni uspješni kandidati provesti nekoliko godina u javnoj službi Unije te zauzeti niz radnih mjesta koja

će vjerojatno predstavljati različite jezične zahtjeve. Zapošljavanje stoga ne bi trebalo uzeti u obzir jezične zahtjeve koji su specifični za njihovo prvo zaposlenje niti bi ih trebalo od samog početka ograničiti na prasku koja daje prednost jednojezičnosti.

- 81 EPSO je stoga trebao osigurati odvagivanje tih različitih ciljeva na način da se privilegiraju jezična uređenja koja u najmanjoj mogućoj mjeri ograničavaju zapošljavanje različitih jezičnih profila, što u ovom slučaju nije učinio.
- 82 Osim toga, Francuska Republika odbija Komisijin argument prema kojem uspješni kandidati koji ne vladaju engleskim jezikom na razini B2 nemaju nikakvu mogućnost zapošljavanja, zbog čega bi popis uspješnih kandidata djelomično bio neupotrebljiv. Tako se, s jedne strane, najmanje 10 % uspješnih kandidata specijaliziranih administratorskih natječaja uvrštenih na popise uspješnih kandidata ne bi, u konačnici, nikada zaposlilo bilo vlastitim odabirom bilo zbog neuspjeha na intervjuu za posao u propisanim rokovima ili nakon što su uvidjeli odgovarajuću ponudu za zaposlenje. U tim okolnostima još je manje opravdano primijeniti tako ograničavajući izbor jezika kao što je onaj iz pobijane obavijesti o natječaju već u prvoj fazi zapošljavanja. S druge strane, razumno je smatrati da većina kandidata vlada engleskim jezikom na razini B2, kao što to priznaje Komisija, što ograničava rizik dobivanja neupotrebljivog popisa uspješnih kandidata. Osim toga, na uspješnom je kandidatu koji je preuzeo rizik prolaženja natječaja bez poznavanja engleskog jezika na toj razini snošenje posljedica.
- 83 Komisija tvrdi da je ograničenje izbora jezika proporcionalno potrebama službe. Prema Komisijinu mišljenju, to je ograničenje proporcionalno cilju koji se želi postići i nisu postojale druge manje ograničavajuće mogućnosti jer uključivanje drugih službenih jezika Unije osim engleskog jezika ne bi bilo u skladu sa sudskom praksom Općeg suda. Osim toga, Francuska Republika nije objasnila koja bi druga jezična obrazloženja koja odgovaraju potrebama službe mogla biti predviđena u pobijanoj obavijesti o natječaju. Komisija dodaje da je engleski jezik strani jezik koji se najčešće uči u Europi i da je razumno očekivati od svake osobe koja želi započeti međunarodnu karijeru da prije natječaja stekne razinu engleskog jezika B2. Opći sud je, osim toga, smatrao da se time što se zahtijevao samo jedan jezik, a ne posebna kombinacija jezika, pozivom na iskazivanje interesa poštovalo načelo proporcionalnosti u presudi od 29. lipnja 2011., *Angioi/Komisija* (F-7/07, EU:F:2011:97).
- 84 Kao odgovor na argument Francuske Republike prema kojem je, s jedne strane, potrebno iznijansirati cilj zapošljavanja uspješnih kandidata natječaja koji su sposobni odmah početi raditi jer se svi uspješni kandidati ne zapošljavaju odmah i, s druge strane, da bi ti uspješni kandidati imali mogućnost pohađanja jezičnih tečajeva, Komisija ističe da bi, ako bi se uzela u obzir mogućnost kandidata da razviju svoje sposobnosti nakon natječaja, time zanijekao interes održavanja natječaja čiji je cilj odabrati najbolje kandidate.
- 85 Komisija također osporava argument Francuske Republike prema kojemu jezično uređenje predviđeno u pobijanoj obavijesti o natječaju uzima u obzir samo jezične zahtjeve koji se odnose na prve dužnosti koje će uspješni kandidati na navedenom natječaju morati obavljati i koje ih ograničava u praksi koja daje prednost jednojezičnosti. Prema Komisijinu mišljenju, jezičnom uređenju predviđenom u pobijanoj obavijesti o natječaju ne protivi se zapošljavanje uspješnih kandidata koji osim engleskog govore i druge jezike, kao ni tomu da se te osobe služe tim drugim jezicima tijekom neformalne komunikacije nakon njihova zapošljavanja.

- 86 Što se tiče argumenta Francuske Republike prema kojem bi bilo primjerenije postupno smanjiti broj jezika na koje se odnosi izbor jezika 2, nego prijeći s 24 jezika na samo jedan jezik, Komisija ističe da takvo smanjenje ne odgovara trenutačnom stanju prava, s obzirom na to da sudska praksa nalaže opravdanje svakog ograničenja izbora jezika i uvjetuje uključivanje bilo kojeg drugog jezika za koji se ne može dokazati da je potreban za obavljanje zadaća.
- 87 Što se tiče tvrdnje Francuske Republike da nije uspostavila ravnotežu između različitih interesa, Komisija podsjeća na to da natječaj prije svega služi odabiru kandidata radi zapošljavanja.
- 88 Prema sudskoj praksi iz točke 36. ove presude, na instituciji koja je ograničila izbora jezika postupka odabira na manji broj službenih jezika Unije je da dokaže da je takvo ograničenje prikladno za odgovaranje na stvarne potrebe u pogledu dužnosti koje će budući zaposlenici morati obavljati.
- 89 Iz sudske prakse također proizlazi da je na institucijama da odvagnu legitiman cilj koji opravdava ograničenje broja jezika natječaja i mogućnosti da budući dužnosnici u institucijama uče jezike u skladu s interesima službe (presuda od 27. studenoga 2012., Italija/Komisija, C-566/10 P, EU:C:2012:752, t. 97.).
- 90 U ovom slučaju Komisija ne tvrdi da je provela takvo odvagivanje, nego samo, s jedne strane, tvrdi da nisu postojala druga manje ograničavajuća rješenja za jezično uređenje predviđeno u pobijanoj obavijesti o natječaju, s obzirom na to da uključivanje jezika koji nije engleski jezik ne bi bilo u skladu sa sudskom praksom Službeničkog suda, s obzirom na prevladavajuću važnost engleskog jezika u predmetnim glavnim upravama i, s druge strane, upućuje na točke 98. i 99. presude od 29. lipnja 2011., Angioi/Komisija (F-7/07, EU:F:2011:97).
- 91 Međutim, s jedne strane, kao što je to utvrđeno u točki 77. ove presude, Komisija ne može tvrditi da je ograničenje jezika 2 natječaja na samo engleski jezik bilo u skladu sa sudskom praksom.
- 92 S druge strane, valja istaknuti, kako ističe i Francuska Republika, da se u točkama 98. i 99. presude od 29. lipnja 2011., Angioi/Komisija (F-7/07, EU:F:2011:97) Službenički sud nije izjasnio o pitanju dopušta li pravo Unije da obavijest o natječaju ograniči određena testiranja na samo jedan jezik, kao što to predviđa jezično uređenje pobijane obavijesti o natječaju, međutim, smatrao je da je ograničenje izbora jezika 2 natječaja na tri jezika za internu komunikaciju, čak i ako je kandidat odabrao jezik za internu komunikaciju kao prvi jezik, bilo proporcionalno cilju koji je EPSO u ovom slučaju želio postići.
- 93 Stoga, valja utvrditi da Komisija i dalje nije dokazala da je sporno ograničenje izbora jezika bilo proporcionalno u smislu sudske prakse navedene u točki 29. ove presude.
- 94 S obzirom na prethodna razmatranja, valja prihvatiti prvi tužbeni razlog koji je istaknula Francuska Republika.
- 95 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da pobijanu obavijest o natječaju treba poništiti a da pritom nije potrebno ispitati ostale prigovore koje je istaknula Francuska Republika.

Troškovi

- 96 Sukladno članku 134. stavku 1. Poslovnika Općeg suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da u ovom predmetu tužitelj nije uspio u postupku, treba mu naložiti da, osim vlastitih troškova, snosi i troškove Komisije, u skladu sa zahtjevom potonje.
- 97 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika, države članice koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove. Slijedom navedenog, Kraljevina Belgija, Helenska Republika i Talijanska Republika snosit će vlastite troškove.

Slijedom navedenoga,

OPĆI SUD (šesto vijeće)

proglašava i presuđuje:

- 1. Poništava se obavijest o otvorenom natječaju EPSO/AD/400/22, naslovljenom „Administratori (AD 7) i stručnjaci (AD 9) u područjima obrambene industrije i svemira”.**
- 2. Europskoj komisiji nalaže se snošenje vlastitih troškova, kao i troškova Francuske Republike.**
- 3. Kraljevina Belgija, Helenska Republika i Talijanska Republika snosit će vlastite troškove.**

Costeira

Kancheva

Tichy-Fisslberger

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 8. svibnja 2024.

Potpisi